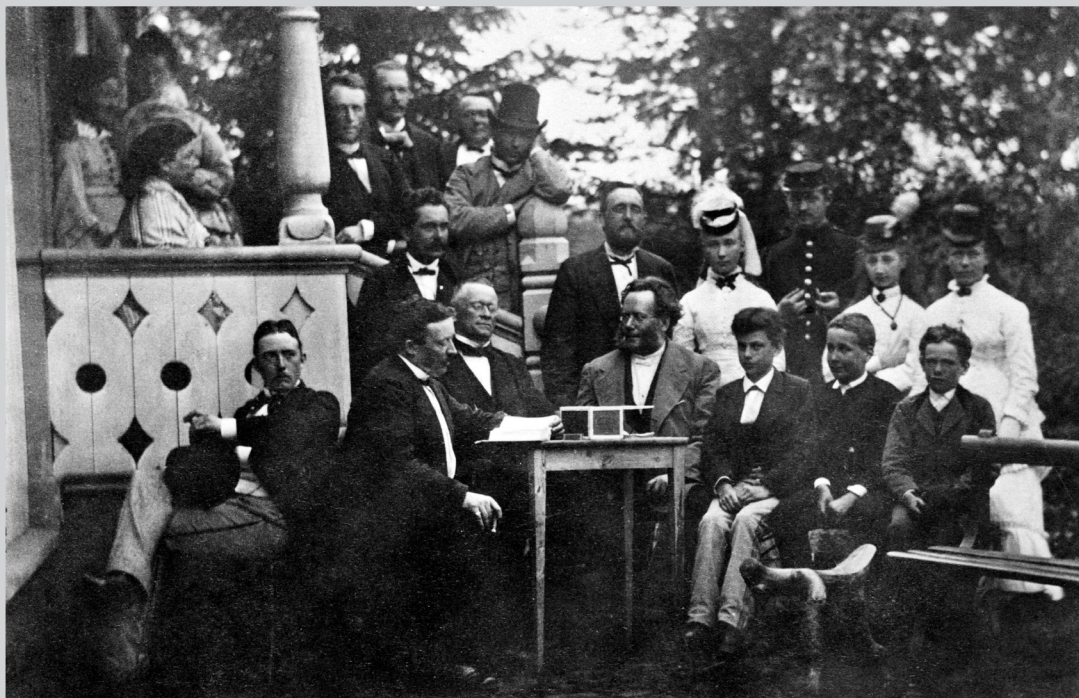

Årbok 2024

Østensjø historielag

Leder

Historielagets styre 2024

Leder:

Knut Helge Midtbø

Styremedlemmer:

Frode Ciljan Jakobsen

Lars Kristofersen

Kari Ravnaas

Liv Thorstensen

May Wibecke Ø. Birkeland

Varamedlemmer:

Anne Marie Halse

Valgkomite:

Bjørn Lilleeng

Erling Pettersen

Leif Dan Birkemoe

Kasserer:

Knut Helge Midtbø

Revisor:

Marit Walløe

Adresse

Østensjø historielag

Postboks 9 Oppsal

0619 Oslo

Giro: 6061 05 18055

Vipps: 57909

Organisasjonsnummer:

996 600 467

E-post:

histlag@online.no

Redaktør:

Frode Ciljan Jakobsen

Utgitt:

September 2024

www.ostensjo-hist.no

Den første årboka fra Østensjø historielag kom i postkassene høsten 2020. Boka du får nå, fire år seinere, er den femte i rekka. "Rundt vannet" som blad er blitt videreført som bok og går rett i bokhylla. Vi er ubeskjedne nok til å mene at årets bok fortjener en plass i din hylle også. Det er viktig å understreke at alle medlemmer er nødvendige for oss. Siste året har vi klart å få en økning i medlemsmassen, og vi er svært glade for alle nye. Det er plass til mange flere! Vi i styret vet at medlemmene våre har et bredt spekter av interesser. At interessen følges av kompetanse, gjør at vi virkelig må skjerpe oss slik at vi ikke trækker unødige feil på sak! En stor takk til alle ivrige bidragsytere som produserer og produserer. Hvert år kommer nye til. Samarbeidet mellom redaktør og forfattere ender opp i et dokument med design og omslag, en bok, som trykkeriet får fiks og ferdig.

2024 er året for en lang rekke arrangementer knytta til både landslovjubileum og at det er 400 år siden Christian Kvart flytta Oslo ("*Byen under Eikaberg*") inn under Akershus festning. Jubileene har ikke så nær tilknytning til Østensjøområdet, og historielaget har ikke vært mye involvert. Vi vil fortsette som før å lete opp lokale tema og gode foredragsholdere.

En kilde til undring er knytta til spørsmålet: Hvem er Thomas Johannessen Heftye? Vi vet mye om ham fra bilder og gjestebøker fra Sarabråten, som er en fantastisk kilde å øse av. Vår mann tok imot i skogen! Da han hadde etablert seg med Heftjevillan på Frognerseteren, kom tidligere president Ulysses S. Grant i 1878 fra USA og prinsen av Wales, den senere Edward VII, i 1885 fra England. Vår mann tok imot også der. Sigurd Senje lot seg inspirere av materialet rundt Thomas Heftye til å skrive Spillet om Sarabråten. Dette musikkspillet har vist seg svært så levedyktig og skal markeres med ny forestilling og 50-årsjubileum i 2025.

Thomas Heftyes storhetstid fra rundt 1850 til han døde i 1886 er en periode med store endringer. Arbeidsfolks kår, rett til å forkynne, stemmerett, kvinners rettigheter og kampen for parlamentarismen er bare noen av alle temaene som preget historien. Karsten Alnæs sin biografi har noen svar på hva Heftye sto for. Allikevel føler jeg meg ikke trygg nok på mannen til å si det med en boktittel fra Johan Borgen: Vi har ham nå.

Vi fikk 12. mars besøk av Ibsen-kjenner Erik Henning Edvardsen (konservator på Ibsen-museet) som hadde dykket dypt i kildene for å gi oss bakgrunnen for at Henrik Ibsen valgte å besøke Sarabråten 25. juli 1874. I 1874 var familien Ibsen tilbake i Norge for første gang siden 1864. Dikteren hadde reist ut i dyp frustrasjon og kom nå tilbake med en internasjonal brømmelse og han ble grundig feiret. Han takket nei til mange invitasjoner, men takket ja til Heftye og kom til Sarabråten 25. juli. Så vidt jeg vet er bildene fra besøket på Sarabråten det eneste kjente eksempelet på at både Suzanna, Henrik og sønnen Sigurd er avbildet sammen. Et av disse bildene fra juli 1874 pryder omslaget på denne årboka.

I historien rundt vår kjære Nordre Skøyen hovedgård dukker både Camilla og Henrik Wergeland opp. Vi har flere artikler rundt det i tidligere årbøker. I år kan du lese om Camilla Collets novelle fra gården. Du kan også lese om bruken av Nordre Skøyen på fjernsyn og film. Vi hadde konsert på vårt møte på gården i 2023. I "etterklangen" av konserten kan du lese om musikkutdanninga på Godlia og Manglerud og mye mer rundt den.

Omslag: Henrik Ibsen besøker Sarabråten 1874

Innhold

4	Søstrene Pihl oppdager hundremeterskogene <i>Søstrene Pihl</i>
7	En oversikt over historisk industriproduksjon på Breivollen <i>Roger Pihl</i>
21	Oktoberfantasier 1858 <i>May Wibeche Birkeland</i>
27	Østensjøveien <i>Leif-Dan Birkemoe</i>
33	Siste beboer i brakka på Sarabråten <i>Even Saugstad</i>
39	Tilbake til skolehagen <i>Knut Helge Midtbø</i>
43	Historien om Østensjø husmorlag <i>Roger Pihl</i>
52	Sverre Fehn på Bøler <i>Knut Helge Midtbø</i>
54	Da Østlandets musikkonservatorium var på Godlia <i>Eirik Birkeland</i>
61	Plassen Vetland <i>Leif-Dan Birkemoe</i>
63	Svenskehusene på Trasop <i>Steinar Karlsen</i>
67	Søndre Abildsø <i>Leif-Dan Birkemoe</i>
75	Lille Langerud gjennom 400 år <i>Leif-Dan Birkemoe</i>
86	Thomas Heftye - en nerd utenom det vanlige? <i>Roger Pihl</i>
89	Fra leirjorder til trafikkmaskin <i>Frode Ciljan Jakobsen</i>
95	Solvangbanen <i>Roger Pihl</i>
98	Arne Garborgs vei - striden om navnevalget <i>Leif-Dan Birkemoe</i>
100	Huskestue på Nordre Skøyen <i>Even Saugstad</i>